

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetés	18 hft.
6 hónapos előfizetés	10 hft.
3 hónapos előfizetés	6 hft.
1 hónapos előfizetés	2 hft.
Postán szállítva	24 hft.
Postán szállítva	24 hft.
Postán szállítva	24 hft.
Postán szállítva	24 hft.
Postán szállítva	24 hft.
Postán szállítva	24 hft.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ötévi előfizetés napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatér-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalában intézendők.

XXIII. évfolyam 171. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 július 27.

Malatinszky Lajos Biharmegye főispánja.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító je-
lenti, hogy a király Reichenauban július 25-én kelt legfelsőbb elhatáro-
zásával Ugron Gábor belügyminiszter előterjesztésére Biharvármegye fő-
ispánjává Malatinszky Lajos főszolgabíróvá nevezte ki. A kinevezést a hi-
vatalos lap holnapi száma fogja közölni.

London és Páris nyugtalan Oroszország miatt.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Londonban
és Párisban nagy nyugtalanságot keltenek az oroszországi események. Egy jú-
lius 23-iki keltű Pétervárról érkezett távirat a helyzetet egészen komolynak
mondja. Odesszában újabb vérfürdő volt, a vidéki városokban egymást érik a
pogromok. Az események fejlődése beláthatatlan.

Az antant konferenciája.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Az antant konferenciáját
Ribot nyitotta meg. Megnyitó beszédében azt mondta, hogy a szövetsé-
geseknek meg kell vizsgálni és be kell fejezni azokat a terveket, ame-
lyekkel a háborút a Balkánon befejezik. Görögország eddig nem halad-
hatott, mert előbb rá kellett kényszeríteni az alkotmány helyreállítására.
Görögország most mellénk állt és ez meg fogja változtatni a Balkánon a
katonai helyzetet. Megállapítja, hogy a háború 3 éve alatt a szövetsége-
sek egyetértése nem változott.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Az antant
konferenciáján nemcsak a hadviselés kérdéseit beszélik meg, hanem a
béke feltételeit is megvitatják.

Poincare lemond.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Poincare
lemondása küszöbön áll. Biztossá teszi lemondását az a körülmény,
hogy Clemenceau is ellene fordult, akinek legelső célja, hogy Poincarét
megbuktassa.

Lövészárkok Pétervár utcáin.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Az orosz maximális-
ták a keleti fronta védelme alatt Pétervár utcáin lövészárkokat építettek, a külvárosokban
százok barikádot emeltek.

Elsülyesztett angol tengeralattjáró

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A
Reuter ügynökség jelent: az Ol-
tvary nevű 1277 tonnás felfegyver-
zett segédcsirkáló a ószaki vi-
zeken torpedóval elsülyesztették.
Egy német tengeralattjáró az E.
44 brit buvárhajót elsülyesztette.

Lenin maga kérte letartó- ztatását.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónk-
tól.) Stockholmból jelentik: Lenin és Trockij
megkérték a vizsgálóbírókat, hogy tartósta-
sítsák őket egy részt, hogy a lincolést elkerül-
jék, másrészt, hogy bizonyíthassák azon
vádak tarthatatlanságát, mely őket a né-
metekkel való öszeujtáztatással gyanúsítja.

A német kancellár utazásai.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónk-
tól.) Berlinből jelentik: A Nord. Allg. jelen-
tése szerint Michaelis kancellár a jövőhéten
Münchenbe megy a bajor királyhoz, onnan
Bécsbe utazik, majd a szász királynál jele-
nik meg Dresdában.

Moszkvában 60 ezer ember sztrájkol.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónk-
tól.) Stockholmból jelentik: Moszk-
vában 60 ezer ember sztrájkba lépett.
A sztrájk oka a pétervári események-
ben keresendő.

Gutov tábornok öngyilkos kísérlete.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.)
Stockholmból jelentik: Gutov tábornok ö-
ngyilkosságot kísérelt meg. Felakasztotta ma-
gát, de tettét észrevették és megakadá-
lyozták.

Lorbert Bernáth modern gépekkel berendezett
ékszer és aranyáru készítő műtermét
f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyitja.

Egyes szám ára 12 fillér.

Delatin, Ottynia, Tlumac, Bucac, Trembowla kezünkön.

Kolczi harctér. Budapest, július 26. (Hivatalos) *Mackensen vezértábornagy hadserege*: Nem voltak nagyobb harcok események.

József főherceg vezérezredes hadserege harcra vonala: A Felső Sutyánál az ellenség ismét élénk tevékenységet fejt ki.

Kövess vezérezredes hadseregénél elragadtuk az oroszoktól a Baba Ludovát. E magaslattól északnyugatra az ellenség feladta kárpáti állásait és kelet felé hátrál. A Tatar-szorosnál az oroszok ellenállásának leküzdésében különösen kitűntette magát a Mária Terézia császárnő és királynő nevét viselő kipurított budapesti 32. gyalogezred.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege harcra vonala: Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege elfoglalta Delatint, Ottyniát, Tlumacot és Bucacot. Német csapatok Trembowla nyugati szélén állanak.

Tarnopoli sikerünket több magaslati állás meghódításával kiszélesítettük.

Olasz harctér. Budapest, július 26. (Hivatalos.) A szokásos ágyutüzeléssel kívül nem történt különös esemény.

Délkeleti harctér. Budapest, július 26. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.
A vezérkar főnöke.

Oroszország tehermentesítést követel szövetségeseitől.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) A Rjacs szerint Oroszország a londoni, párisi és római nagykövetei útján Oroszország katonai tehermentesítést követelte. A szövetségesek megnyugtató kijelentéseket tettek.

Pétervárott, Moszkvában statárium van.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) *Luganóból jelentik:* A *Corriere della Sera* jelenti, hogy Pétervárott és Moszkvában kihirdették a statáriumot. A legutóbbi lázadásban részt vett polgári és katonai személyeket letartóztatták és minden további intézkedés nélkül átadták elítélés végett a katonai bíróságnak. A kormány a legnagyobb szigorral jár el. Pétervárra általában nagyszámú csapatok érkeznek a közel fekvő frontokról, köztük sok tüzezség és lovasság.

A pétervári kormányzó napiparancsa.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervár új katonai kormányzója az alább következő napi parancsot adta ki:

— Megbizást kaptam a kormánytól, hogy tisztsámmal meg Pétervárt azoktól az elemektől, akik fegyveres kézzel zavarják a nyugalmat és veszélyeztetik a lakosság biztonságát. A csapatok parancsot kapnak, hogy a rendet minden eszközzel fenntartsák.

Kolomea eleste küszöbén.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) *A sajtóhadiszállás jelenti 26-án este:* A Dnyeszter két oldalán a szövetséges seregek változatlan erővel törnek előre. Az előretörőkhöz csatlakozott a Kövess hadseregecsapata a Tatarszoros és a Ludova mindkét oldalán, ami által a Kolomea körüli területet délről és nyugatról átkaroltuk. Csütörtökön reggel már csak egy napi erős menetelés választott el ettől a várostól. Az orosz és román csapatok erős, de hiábavaló támadásokat intéztek romániai frontunk ellen.

A tarnopoli zsákmány.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Tarnopol aránylag követet szenvedett az orosz invázió következtében. A pályaudvart a gránátok elpusztították, az élelmiszer és a municióraktárak azonban sértetlenül és telten jutottak a győztesek kezére.

Eredménytelen támadások Nyugaton.

Magyar harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A tengerpart és a Lys között változatlan hevességgel folyik tovább a tüzérségi harc, mely sokszor pergőfeszültség fokozódott és éjszaka is csak kevéssé hagyott el. Virradatkor pedig újból a legnagyobb erőre kapott. Az angol felderítő előretörések tovább folytak, de eredményt nem értek el.

Artoisban a Lens melletti állások ismét heves tűz alatt állottak. Mouchynál lövéses rohamcsapatok légzőszórákkal együttműködve elfoglalták egy fontos árokvezést, amelynek visszafoglalását az ellenség három ízben hiába kísérelte meg.

A német trónörökös hadserege. Két nap tüzelőkészítés után este, vasfáliai ezredek részén az Allisatól délre fekvő francia állásokat 180 méter szélességben és 400 méter mélységben rohammal elfoglalták. Ma reggel alsórajnai zászlóaljok a Hortoise mától északra maglapatősszerűen előtörttek és elragadták az ellenségtől a hegygerinc uralkodó részét.

A Champagneban schlewig-holsteini és brandenburgi rohamcsapatok egy bravuroz előretörést eredményesen hajtottak végre, elfoglalták a Mont Hauton s július 14-én óta még a franciák kezében maradt területnek maradványait. Az ellenség mindhárom harcmezőn eredménytelen ellentámadásokat intézett, amelyek csak növelték véres veszteségeit. Összesen 1150 foglyot, köztük 46 tisztot és számos lövészszerkeletet foglyul ejtettünk be.

A Tatar hágónál is hátrálnak az oroszok.

Kolczi harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcra vonala Eicchor vezérezredes hadserege Smorgontól délre összpontosított tüzérségi tüzérek az oroszok határai pontját sokkalra szorította. Az ellenség képtelen volt visszahúzódnak. Ebből állásuk majdnem egészen kezükben van.

Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege. Hadosztályaink harcok közben elfoglalták a Teraopoltól északkeletre, valamint a Galsena szoroson egészen a Trembowla—Hagyatin-i országútig fekvő magaslatokat. Tovább délnyugatra elfoglaltuk Bucacot, Tlumacot, Ottyniát és Delatint.

József főherceg vezérezredes harcra vonala. A Dnyesztertől északra gyakorolt nyomás következtében az orosz kárpáti arcvonal immár a Tatarszorostól délre is megmozgott.

Az ellenség itt Czernovio irányában vonul vissza. Tegnap az oroszokat a Baba Ludova magaslatairól támadásunkkal visszavetítettük.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Délről a előlétség beállítását élénk tüzérségi Sereth alsó folyásánál.

Macedóniai front.

Nincs új hír.

Ludendorff, első fővezér.

Nem emelik fel a városi pótdadót.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Tegnap eldőlt a városi pótdadó emelés kérdése, míg pedig ekként, hogy nem emelik fel a pótdadót, hanem csak marad az eddigi százalékok, a 600.000 korona hiányt pedig kölcsönből fedezik.

Igy tehát, legalább erre az évre, meg szabadult a polgárság az újabb nagy terheléstől, ha ugyan a miniszter, előbbi szigorú rendelkezés dacára, jóváhagyja a közgyűlés határozatát.

Tegadhatalan igaz, hogy éppen a mostani háborús viszonyok mellett a polgárság jórészt nagyon szűk a közköltés emelés óriási terhe, de viszont a mai rendszer mellett végre is összeroppanna a város a már közel 30 millió adósság kamatainak terhe alatt.

A rendkívüli közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt. A törvényhatósági bizottság tagjai közepes számmal voltak jelen.

A tanács előterjesztette Nagyvásárt város 1917. évi költségvetését.

Hegedűs Nándor szólt fel először. Fejtette azt az országos sorsalmat, hogy a hadi nyereségadó nem képezi a városi adó alapját. Majd Lukács Odón három év előtti kongresszusi beszédével foglalkozott, a mely sok életrevaló új dolgot tolt fel, amelyekből azonban nem valósítottak meg semmit. Ma nem bírja Nagyvásárt város az új terheket. A tisztviselők fizetését rendszerint kell első sorban. A háború utáni terheket nem bírják meg a városok és azt nem lehet pótdadómeléssel rendszerint. A hiadások folyton emelkednek, pedig a polgárság most is csak fizet. Az új jövedelmi források a polgároknak új terheket jelentenek. Nem az a baj, hogy keveset fizetünk hanem az, hogy sokat költünk. Erre szükség nincs. Ezután a város adminisztrációjával foglalkozik, amelyet drágának tart. Elgyászottai sul kell az ügyosztályokat. Nagyvásárt 25-30 millióval tartozik a kölcsön egy része igaz drága a kamattal, amelyet nem lehet megtéríteni. A drága kamattól meg kell szabadulni az állam segítségével, hogy háztartásunk rendszerbe legyen. Van erre jogom, mert sok állami funkciót végez a város, sejtéséget pedig csak csip-csup kap a város. Segítsen az állam a városoknál a Pénzügyi Központ útján. Ha Nagyvásárt adósságát az állam 3 százalékkal konvertálja, az évi 700000 K-t jelent a nem kell a pótdadót emelni. Indítványozza, hogy töljön fel a törvényhatóságot, hogy az állam a Pénzügyi Központ útján rendezze Nagyvásárt háztartását.

Schwarz Isidor elvívási nevében is elfogadja a költségvetést, de szívesen feltevével, ha a közköltés emelést mellőzik a 600000 K hiányt kölcsönből fedezik. Ez háborús kiadás és nem helyes, hogy most egyszerre fizessük új terheket. Ha a kormány az új kölcsönt ellenezné, világosítsuk fel, hogy ez háborús kiadásokból állott elő. Ezt indítványozza.

Dr. Medvigy Gábor szerint az előbbi felszólalások a népszavazást szolgálják. Ők folja Hegedűst, hogy sokat költünk, mert a kiadások emelkedése a város fejlődéséből állottak elő. Nincs okunk eszünkessé Nagyvásárt miatt. A haladás pénzbe kerül. Hegedűs kifogásolta az adminisztrációt, de nem mutatott az egyszerűsítésre módot. El kell ismerni, hogy a város tisztviselői teljesítik kötelességeiket. Van a tisztviselők között háború, akiket hi kellene zánni a tisztikarból (akik bünygyben I. fokban elítéltek),

de ezek fizetése csak egy összeget jelent a költségvetésben. Az állami funkciók teljesítése kötelesség. A helyzetben csak a kötelesség és a szobalóság behozatala segítsen. Utolsó kölcsönt szerinte Hegedűs, de a forrást nem mondja meg. A magyar állam nagy terheket visel. Az állam maga 6 százalékosat fizet a saját polgáraitól felvett kölcsönért. Miből nem fordulna segítségért. — A város mai adósságát nem a háború okozta. A P. Központ rendelkezése más, nem szemlél minket. Schwarz Isidor indítványára azt válaszolja, hogy míg az egyes tételokon nem vagyunk túl, a közköltés kérdésének felvetése korai. A 600000 korona hiányt nem háborús hiadás, hanem évekre visszamenő deficit. Elfogadja a tanács javaslatát.

Beróthy Pál szívesen beidí, hogy a népszavazásra törekvés joga a törvényhatósági tagoknak, mert kötelesség teljesítésért küldték őket ide. A város polgárait érdeke, hogy amikor 44 százalékról 99 százalékra akarják emelni a közköltést, kötelesség a felett gondolkodni. A polgárság teherviselési képessége már elérte a legmagasabb fokot. Emelték a vízdíjat, a csatorna díjait, a villamos áram díját. A jövő értékiséget még sokat követel a ha megvalósítják a követelményeket, még egyszer akkorára emelkednek a közterhek. Nagyvásárt közzéadásra érési befektetés kell; a bálvadás is közzéadás, a csatornázás befejezetlen, a szociális intézmények a háború után működnek. A 48-as párt által összerakott programból sem lett megvalósítva. Hibája a költségvetésnek, hogy a múltat nem világítja meg, hogy mitől állott elő a 3 millió deficit. A másik hiba pedig, hogy nélkülözi az előrelátást. Az előrelátás keretét meg kellene állítani. Az adminisztráció összevona hozhat csak elő a takarékoskodást. A tisztviselők hazafiasan, becsületesen teljesítik kötelességeiket. Az a cél, hogy kevés, de jól fizetett tisztviselője legyen a városnak. Hozzájárul Hegedűs indítványához, mert a törvény jogalkotó nyújt, hogy az állam megtérítse az állami funkciók hiadásait. Ez régi jogos kívánság. Hozzájárul Schwarz Isidor indítványához is, mert a kormány csak figyelmeztette a várost, hogy újabb kölcsönt nem engedélyez. De most, a 3 évi háború között egyszerre követel a régi terhet nem lehet. Mára is van miniszteri rendelet, sőt törvény a még nem tartják be, pl. a költségvetést óvással már kellene tárgyalni. Az utolsó perelen is kötelesség, miszerint megkíséreljék, hogy ezt a nagy terhet felszólva évekre, ne most egyszerre viseljék. Reméli, hogy ez sikerül is.

Dr. Friedländer Serru szerint a miniszter így néhez időben nem tegeadhatja meg a kölcsön felvételét. Az új jövedelmi források nagy jövedelmeket hoznak. Nem az a kérdés, hogy nem akarunk, hanem nem tudunk többet fizetni. Schwarz Isidor indítványát fogadja el.

Juricskay Barna azt bizonyítja, hogy a háború folytán a hiadás emelkedett a bevétel csökkent. A tanács igyekezett kötelességnek eleget tenni a polgárság érdekében, de az elodásbatalan kiadásokat meg kell tenni. Az adófizető képesség emelkedett, (az), a III. oszt. keresési adó 100.000 K-ról nagyobb csapással nőtt. A 7 havi eredményt ismerjük. A háború után a város háztartását rendezni kell. Kéri fogadják el a tanács javaslatát.

Rimler Károly elnök ismételt, hogy a költségvetést nem a tanácsnak szavazzák meg. Már régen kellett volna a közköltést emelni, de a törvényhatóság ellene volt.

Csak azt a körülményt szűgezi le, hogy ha határozat, arra emlékezzenek vissza.

Dr. Medvigy Gábor hivatkozik arra, hogy az utóbbi évek költségvetését a 16-százalékos nem tartotta realitást. A deficitnek rendszeres hitellel emelése nem egészséges állapot. Most is ezt akarják. Kötelességünk gyermekeinkkel szemben, hogy véget vessünk ennek. Azért nem szavazzák meg az emelést, mert az egyénileg fáj. A polgárok javára, azok érdekében. Nagyvásárt ödvőre elfogadja a tanács javaslatát.

Schwarz Isidor kijelenti, hogy csak a közköltés emelést nem fogadja el, a vízdíj és csatorna díjait emelést meg szavazza.

Dr. Hoványi Gyula méltányolja a felszólalásokat, mert teljes a bizonytalanság a jövőre, a polgárság nagyon meg van terhelve. Az adósság csökkentését folytatni akarják. tekintettel a háborúra, azt érti. A helyes útra terelést a már nem létező kormány követelte, azt is gondolhatják a meg akarják próbálni az új kormányról is. Ezt is érti. Ennek dacára ő meg szavazza a tanács javaslatát, mert az a város egészséges útra tér. Ennek dacára ő meg szavazza a tanács javaslatát, mert az a város egészséges útra tér. A jövő évben, ha lehet, visszatérünk. De ha igaz, hogy nagy szükségletek előtt állunk, akkor még helyesebb most az emelés. A P. Központ révén nem lehet segíteni a helyesben. Amit teljesítünk mind állami dolog. A magyar nemzet, állam funkciójáról van szó. A mi vállainkra kell venni mindent. Elfogadja a tanács javaslatát.

Hegedűs Nándor rövid hozzászólása után a vitát befejezték.

A szavazásnál 31 szóval 16 ellenében elvetették a tanács javaslatát és Schwarz Isidor indítványát fogadták el, mely szerint a közköltést nem emelik, hanem a hiányt kölcsönből fedezik. Elfogadták továbbá Hegedűs Nándor indítványát, hogy felirnak a kormányhoz a város háztartásának a P. Központ révén leendő rendezése iránt.

Igy alakulván a helyzet, a költségvetést részleteiben is elfogadták minden tárgyalás nélkül.

Ezután **Szűcs Géza** főszámvívó indítványozta, hogy az 1.355.800 K hiányt fedezésére az eddigi közköltést és 667880 K folyószámla kölcsönt katasnak be rendkívüli bevételeként, valamint az 5 és fél százalékos kamat fejében 160000 koronát. tekintettel továbbá arra, hogy a kölcsön később lens jóváhagyva, a városi pénztár pedig nehézségekkel küzd és szeptember elején nagyobb kiadások lesznek, határozották fel a tanácsot, hogy a folyószámla kölcsön jóváhagyásáig a honvéd tiszter kasszájára most felvett 1.300.000 K kölcsönből fedezzenek a kiadásokat.

Dr. Medvigy Gábor tiltakozott ez ellen, míg dr. Hoványi Gyula névszerűen szavazást kívánt, hogy tudják, kik szavazták meg. A főszámvívó indítványát elfogadták.

A városi szeszfőzde.

Ezután a tanács előterjesztette a városi szeszfőzde ügyét, azaz, hogy szavazzon meg a célra a közgyűlés 200000 K folyószámla kölcsönt; adjon felhatalmazást 5 évi bérletre, egy szakértő művezető alkalmazására 30000 K kasszával.

Dr. Löblé László indítványára megbízták a polgármestert, hogy egy öt tagból álló felügyelő bizottságot nevezzen ki.

A javaslatot elfogadták s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

**Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni
Rákóczi-ut.(Korona gyógyszertár mellett)
Leibchenek félárban.
:: Telefonszám 827. ::**

Demokrácia.

A demokrácia görögül a nép uralmát jelenti. Mialta azok az országok, melyek ennek a felsőbb jelölésnek hangsúlyozásával rendezték be államéletüket, a nép uralmát juttatták volna érvényre. Soha hazugabb szó nem uralkodott a lelkeken, mint ez. Az egész világ ettől a szótól hangos: demokrácia és sehol a világon nincs demokrácia. Legkiáltóbb jele ennek az, hogy a háború most már a demokrácia jelében folyik tovább.

A vérengzést megindították az imperálisták a három évi rettenetes öldöklés után még mindig folytatja a demokrácia. Nemrég mozdította valaki; azt a népet, mely most háborút kezd, ki kell irtani! Meg is érdemli. Ámde melyik nép az, mely akarja a háborút? Bizonyára egyik sem, s ennek dacára a háború folyik tovább most már mint céltalan öldöklés. A vérengzést megindította az orosz cár, a muzsik nem tudta miért foly a vér. Aztán elkergették a cárt. Azt mondták, a muzsikov kergették el. A vérengzést foly tovább s azt mondják, hogy most már a muzsikov akarják vértüket ontani. Hazugság. A muzsikov békét akar ép úgy mint mi. Hazugság az egész néprajzom. A népet sohasem kérdezték meg, hogy mit akar s nem törődtek azszal, hogy mit akar. Az uralom változásával csak az ur személye változott, a szolgál ugyanaz maradt: a nép. A misera plebs, a contribuable, amely mindig hallgat és szolgál. Ha pedig el kezd ocsokodni, akkor gépfegyverekkel hallgattatják el.

Stockholm! Ennek a lüthi szónak a varázssereje is hónapokig tartott. Ma országos részvétlenség mellett muli ki ez a varázsszó. Tárgyalnak még Stockholmban a szociálisták, vagy fognak tárgyalni? Ki törődik vele. Az egész világ Stockholm felé fordult a tavasszal, a világsajtó cikkeit köztől, melyek üdvösölték a szociálista szervezeteiket arra a hírra, hogy békekonzferenciára gyűlnek össze Stockholmban. Litikus extazisban így kiáltott fel egyik lap: Stockholm lesz az emberiség második Betelehemje! Most már vége. Álom volt, szeretőfoglott. Akkor azt akarták elbitetni a világgal, hogy a szocializmus által képviselt demokrácia uralkodik az egész ánténtvilágon, s ez a demokrácia békét akar, tehát meglesz a béke. És is otromba hazugság volt.

Oroszország állítólag egészen szocialista. Franciaország és Anglia szintén az — szerintük. Már pedig a szociálisták a békecsinálók, mert ők a demokraták krémje. S mi történt? A békét ezek az országok nem akarták megcsinálni, pedig mi: a szocializmusban szinylődő németek és magyarok mindenáron akartuk. Mi, akik nem vagyunk szociálisták, mi: a burzsoá, akartuk, a szociálista demokraták pedig nem. A béke bizonyára nem rajtuk múlt.

De a demokrácia harci jelölésé lett. Az ántént kiütötte, hogy addig kell folytatni a háborút, míg Németország, Ausztria és Magyarország nem demokratizálódnak. Tehát a háború a demokráciáért folyik. Ez a jelölés azonos a francia forradalom esztakizációjával: szabadság, vagy halál reád! Nincs itt többé szó arról, hogy hogyan szeretnénk mi, a

demokraták sauronys a szívünknek van szegere s azt kiáltják felénk: vagy demokráciát leszünk, vagy meghalunk!

A francia forradalom idején egész Európa koalíciója rontott a franciákra, hogy elnyomja az akkor született francia demokráciát. S a francia vér patakjában omlott a demokrácia védelmében. Most, egész Európa koalíciója ront rá a középponti hatalmakra, követelve tőlük a demokráciát, különben elpusztítják. Meg akarnak ölteni, hogy szabaddá s demokratává tegyessék. A legbükkösebb eszméket hirdetik a sauronysok segítségével. Ily eszmésszavart nem látott még a világ.

Nincs az a nép eszeme, amivel az emberek vissza ne ölték volna. Most a demokrácia van soron.

Mit mondtak az oroszok a spangol tiszteknek?

Mint a *Tiszántúl* jelezte, a hadifogolytáborok megvizsgálására a magyar osztrák monarchiába küldött katonai misszió tagjai tegnap éjjel Nagyváradra érkeztek s a Parkszállodaiban vettek lakást.

Kora reggel felkeresték Biharvármegye gazdasági munkásbizottságának irodáját, ahol Ravazdy főhadnagyokat bemutattak Eduardo Aguirre Carrero főszékfőtanács Madréből, Fidél Pagés de Ciroer de orvos Madréből, valamint 2 magyar-osztrák hadiszeregbeli tiszt, mint kísérő.

Felmutatták meghatalmazásukat, amely szerint egy speciális ügyben a bihari püspöki orosz fogolytáborot kívánják megvizsgálni. A vizsgálatot csakugyan megajtották s a kiküldöttek négyasemközti kihallgatták az oroszokat, akik a fogolytábor közegasszesszűgyi berendezéséről, az ellátásról és a bűnös módokról tettek bizalmas és igen kielégítő közléseket.

Azután Ravazdy Barna főhadnagy bemutatatta a misszióknak a munkásbizottság elosztó hivatalát, a postaközpontot, a foglyok ügyének intézését. A misszió katonai tagjai a következő nyilatkozatot tették erről:

— Az orosz foglyok négyasemközti minden kényszerítés nélkül azt közölték, hogy ellátásuk jó, a bűnös mód ellen kifogásuk nem lehet s a munkásbizottság hivatala pártatlan készséggel és jóindulattal intézi ügyüket. Megajtották a postal közbizottság módját, idejét s örülnek, hogy kifejezhetjük nagyrabecsülésünket a magyaroknak, hogy ezen a helyen is, Nagyváradon, — s amikhez most köztük nem volt — a megyében is kifogástalanul látják el az orosz hadifoglyok ügyeit, levelezésüket, csomagforgalmát s tőlük telhetőleg segítenek abban, hogy a foglyok nehéz helyzetben ezáltal is könnyítsenek. S itt őszinte elismeréssel adóznak Ravazdy Barna főhadnagyoknak, a hivatal vezetőjének, aki a nagyasszerden működő szervezetet lélekkel, jószággal és humanizmussal vezet, kifogástalanul, az orosz hadifoglyok teljes megelégedésére gondosko, faradhatatlanul el látja. Ennek a dicséret magyar urak és katonatisztek működése és teljesítménye büszkeségére váltik a magyar nemzetnek.

A misszió tegnap éjjel elutazott Nagyváradról, elragadtatással emlékeztetve meg a Parkszálloda pazar berendezéséről és kényelméről.

Mikor lesz főispánunk?

Politikai rendszerváltozásánál a miniszeri és államtitkári kinevezések után a főispáni állások betöltése igazolja és érdekli legjobban a közvéleményt. Most is, hetek óta mindenki ez a legfőbb gondja: ki lesz a főispán?

Ezért kíséri oly lázas érdeklődés a főispáni kinevezésekkel kapcsolatos minisztertanácsos üléseket. Ez az oka annak az elkedvetlenedésnek, amely országsszerre és nálunk is észlelhető a főispáni állások betöltése körül felmerült nehézségek miatt.

Sok mindent beszélnek. Hogy mindenből mi igaz, nem tudjuk. Egy azonban faktum: sok vármegyének, így Biharnek is, nincs főispánja, de nincs Nagyváradnak sem. Ami megfoghatatlan. Máskor is volt rendszerváltozás, még sem volt ilyen kínos huzavona.

Ennek oka pedig az, hogy tulsok a politikai eszkinő. Az nem volna baj, ha a sok aspiráns és jelölt közül azért volna nehéz a választás, mert azok mind geniesek, politikai kiválóságok, a közéleti érdemek súlyai alatt roskadozó férfiak kik előtt a legtulzóbb kritika is siet hódoló tisztelettel kalapot emelni.

Ez nem lenne baj.

A baj ott van, hogy a jelöltek közül sokan nemcsak politikai, hanem szellemi eszkinők is, törpék, talán nagyítóval sem láthatók szellemi képességeik, érdemeik, kiválóságai: Sem a katalánias szel em, sem a konok makacsosság, léha, szelverdiség, gög és nagyképűség nem érdemek. Az európai széles látókörű miniszterelnökök, valamint a helyes emberismeretéről nevesetes belügyminiszter a jelöltek közül tudna válogatni, de a szürke érdek, sőt: ön-jelöltek sorából nem tudhat alkalmas jelöltet kiszemelni, a pletyka pedig nem alkalmas szepítőszere. Az ország közvéleménye tehát nem a kormányt teszi felelőssé a kinevezések halogatása miatt hanem a pártvezetéseket, akik olyan főispánjelöltekkel kellemetlenkednek a kormánynál, akik szellemi nullák. A pártvezetők kielégítés, védelme érthető, azonban a pártvezetők kötelessége olyan jelöltet felmutatni, aki arra egyénileg rátermett s nem fogszivással lehet kinevezni.

Ezért elhibázott csak a jó nemesi családok, vármegyei családok köréből szedni a főispánokat. Ott vannak az állami hivatalok vezetői, az ügyvédi kar, sőt akár mérnökök, orvosok, a közgazdasági éleli kiválóságai s a publicisztika emberei. Miért ne lehetnének főispánok ezek közül is? Ezek sokkal otthonosabbak lennének a főispáni székekben, rátermettebbek a feladatok megoldásában, mint a főispánná lett ifju képviselő uram-csésém, aki talán mindjárt mandátumhoz jutott, mihelyt a maga kis vidéki akadémiáján álosuszt az államtdományi államvizsgán.

Jó lenne a kormánynak levonni a mostani ütlekedés konzekvenciáját: s bizonyos garanciákkal biztosítani a főispáni állás betöltését. Nem a pártarány a fő, hanem az szertartemtség, jöjjön végre egy erős káregy művelt agy s egy jó keresztény lelkű ember.

Magyar családneveket!

Leuzeyl Zoltán most megjelent Magyar Névnyvs az első kimerítő gyakorlati kézikönyv a magyar név ügyében. A szerző összegyűjtötte, igen jó magyar érzéssel és erős kritikával megírta, osztályozta és betűrendbe foglalta a magyar családnevek teljes anyagát.

A magyar keresztnévnek első olyan jegyzékét is adja, amelyben úgy a férfi, valamint a női igazán lejegyzett nevek és ma használatban levő, de nem nemzetiségi vonatkozású keresztnévnek ugyancsak osztályozva egybe vannak foglalva.

A szerző könyvében kiadja a névtörvényre vonatkozó mindennemű fennálló törvényes és rendeleti szabályokat, valamint az anyakönyvvezésre és névváltoztatásokra érvényes jogszabályokat és utasításokat.

A névmagyarosítás ügye eddig rendszertelen alapon foljt és sok vitám adott alkalmat. A szerző kimutatja, hogy közel 10 millió névváltoztatásra van szükség, hogy az ország lakosságának az a része, amely magát magyarnak vallja, vagy magyarrá akar lenni, mind jó magyar nevet kapjon. Eddig kb. összesen csak 66,000 névmagyarosítás történt. Együttal ennek a nagy kérdésnek igazán magyar alapon való új szabályosítása és a társadalmi és állami tényezők részére a jövőben teljesítendő munka szempontjából igen praktikus és nagyarányú eredményt ígérő javaslatokat tesz.

A névmagyarosítás terén eddig elkövetett hibák kikészítelésére is a munka irányadónak szolgálhat. Jellemző ugyanis, hogy a könyvben közölt tiszteletdíjlezer családnevből a névmagyarosítás mai gyakorlatá elig 300 nevet használ, a többit a közönség nem ismeri és így évek sora óta a hivatalos lap mindig az aazonos nevek számát szaporítja. A szerző nagy szolgálatot tesz a magyarság ügyének akkor, midőn a legelsőbb történelmi időkből származó nevektől kezdve a ma létező nevekig ezen a területen a nemzetnek 1000 éves egész termelését egybefoglalva becsatja a közönség közébe, hogy mindenki egyéniségének, műveltségének, családi viszonyainak és céljainak megfelelő szinmagyar nevet válasszhasson és hogy gyermekeinek is hibátlan, szintiszta magyar keresztnéveket adhasson.

Különbös érdekek foglaltak egy a tudományos világban, mint a közönség széles rétegeiben a könyvben közölt régi és új szinmagyar keresztnévek jegyzéke, amely a terén egészen hűségpótló, mert eddig soha semmiféle ilyen jegyzék kiadva nem volt.

A szerző úgy a könyv elején kösült cikkében, mint különösen a végzőnek nevezett összefoglaló fejezetben a legnagyobb agitációs erővel fordul a magyar közönséghez és a tudományos világhoz is csak az eddig rendszertelenül kezelt nagy és fontos kérdésnek országos rendezése végett.

Olyan időkben élünk, amikor az egész világ figyelme Magyarországra fordul. Egymás után tettek szert világhírré magyarok, akiknek a nevét közölték a világ összes lapjai. Sajnos, ez a név sokszor nem volt magyar. Nem érte legalább akkor annak az idegen névnek magyar viselője,

hogy milyen képtelenség az, ha egy jó magyar embernek a neve nem magyar. Mit gondolhattak Magyarországról az idegenek ilyen alkalomkor. Félreismerés, talán gúny és kicsinyesség tartja vissza az embereket a névmagyarosítástól, pedig ez bűn a magyarságuk ellen. Következésképpen ember levonja a következtetést: ha magyarrá lett, annak kifejezést kell, hogy adjon külsőleg is. Így volt ez a történelmi folyamán mindíg. Azok a jó világek, akik magyar eszdekkelésbe kerültek szándékkal ezülett s megszerzették azt a nemzetet, ezzel egyidejűleg a nevüket is megváltoztatták jó magyar névre. Az új név éppen oly ismert és becsült lesz pár év alatt mint a régi s a név tulajdonosának nem kell érezni mindíg, hogy valamivel még mindíg tartosik hazájának.

Tisztoyalás a városi füszerüzletben.

Lehetetlen kikerülni a legnagyobb óvatosság és elővigyázat mellett is, hogy olyan nagy tömbben, mint a város Közelalmszési Hivatala, visszaélésnek ne forduljanak elő sporadik. Akármelyik kereskedésben is napirenden vannak kisebb visszaélések, éruk eldugdosása és hasalás, amelyeket a kereskedők a részbe számoltanak be. Nam is kiderülnek meg azért, mikor apró csoprt esetekről hallottunk, amelyeknek elkövetői rövid úton eltávolították a hivatalból, s mint a denaturált szeszben további eljárást feleslegesen tartottak.

Bizonyos, hogy egy lehetetlen szervezetű hivatalból, amelynek életképessége és prosperabilitása egyelőre bizonytalan, életvitama pedig a békéig húzódnak, a személynél az ideglenesség tudatában nem nagyon föl magát az erkölcsi szabályok alkalmazásával, hiszen holnapra vége lehet a dícsőségnek, tehát ki kell használni az időt. Innen ered a protokollának olyan mértékű felburjánzása, a melyre példa aligha akad a közigazgatásban, s rosz modorok szinte tünnető alkalmazása, amelyről Lukács Odón polgármesterhelyettes csak újabbon győződhetett meg, s ha valahol, itt csak ugyan nem állt a közmondás, hogy a gazdát cselédjéről ismerheted meg, mert a cseléd nem a gazda jó és kiváló bánásmódját utánosta, hanem a maga durva, iskolázatlan parvenüségét mutatta be. „Hja”, mondta a polgármester egy ízben, „ha valaki városi alkalmazott lesz, nem lehet vele bízni”. Ide írjuk, hogy Lukács Odón az első esetről, mikor in flagranti érte az egyiket, megtrolta régiön a közönséggel elkövetett kezeletet: sajátkezeleg, mint jó gazda, fe nyitotta meg azt a becsét, akira a Tiszántúlbau épen tegnap panaszkodott Berkevic Herman úr.

Ismételtük, nem csinálunk rosvét kisestekből, de nem szeretnénk, ha rendszeressé válnának a visszaélések, amelyeket csak szakemberek tudnak megelőzni. A cukor átszerelése fejre, a felusik megsaralása könnyen felírható egy szakember éles pillantásával, de nem úgy, hogy a hivatali fejős tehénnek nézik, s mindenki a maga kis geretecyjét kapargatja a tából, amely a közönséget égíti.

Ezért örömmel vesszük tudomásul, bár

részletesebben nem írható róla, — azt a közigazgatási és rendőri vizsgálatot, amely egyik városi üzet ellen folyik. Mint értesülünk, Lukács Odón polgármesterhelyettes a városi füszerüzlet füzlervezetőjét végleg elbocsátotta s helyette Salkora Jenő jónévi kereskedőt alkalmazta, a pénztári vizsgálat idejére pedig Weinpöster Margitot, mint megbízható munkást helyezte át. A vizsgálat hosszabb időre terjed ki, s hogy később indult meg, az az oka, hogy senki kötelességeiről nem igazított: nem kapott, kuzust nem tarotak az alkalmazottakkal s a terrorizálással ezekben senki se tudta, hol számíthat támogatásra.

Be kell jelenteni a kicsépeelt gabonát.

Az országos közlelmzési hivatal, 70500 számú rendeletével a 2192/1917. sz. kormányrendelet második § a értelmében a termelőnek a kicsépeelt gabonamennyiség bejelentése sere vonatkozó kötelezettségét illetőleg, a következőket rendel:

Minden termelő, továbbá az az arató vagy cséplési munkás, aki természetbeni járandóságért arat vagy csépl, tartozik az 1917 évi termésből kicsépeelt búza, rozs, kétszeres, árpa és zab mennyiségét községi előjárásúgnál bejelenteni.

Mindazon, akik a község területén benzinnel, petrolummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott cséplő géppel vagy gőzgéppel maguk vagy mások részére búzát, rozsot, kétszerest, árpát csépelenek, ugyancsak azon járványos cséplőgép tulajdonos, akik nem csak maguk, hanem mások részére is végeznek cséplési munkálatokat a bejelentési könyvvezésk alapján tartoznak teljesíteni.

Azon járványos cséplőgép tulajdonosok, akik csak saját részükre csépelenek és azok akik a cséplést kézi erővel (hadaróval) nyomtatással vagy kézi erővel hajtott cséplőgéppel végzik, a bejelentést a cséplési könyvvezéskét, valamint a cséplési bejelentő lapot Nagyvárád város törvényhatósága területén rendőrkapitányi hivatal fogja azt kikészíttetni. Figyelmeztetem tehát az érdekelteket, hogy akik a cséplési könyvvezéskét vagy a bejelentési lapokat esetleg meg nem kapják, azt a rendőrkapitányi hivatalnál jelentésk be, hol a cséplési könyvvezéskét vagy cséplési úrlapokat utólag meg fogják kapni.

A bejelentő lapok, ha a cséplés befejezését nyert, 24 óra alatt, abban az esetben, ha a cséplés 1 hétnél tovább tart, betekenint (minden vasárnap az előző hétről) két példányban az élelmzési ügyosztálynál adandók be.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy amennyiben a cséplést akár kézi erővel vagy géppel már megkezdették, a bejelentést pótlólag haladéktalanul készítsék, még pedig olyképpen, hogy a cséplés kezdetétől fogva a bejelentés napjáig a kicsépeelt gabonamennyiséget egyszerre jelentésk be.

A cséplési munkásoknak természetbeni járandóságát a cséplőmunkások munkavezetője (arató gazda, bandafőnök) tartozik bejelenteni s a bejelentési lapokat az élelmzési ügyosztálynak beszolgáltatni.

Nagyvárád, 1917. évi július hó 24.

Lukács Odón s. k.
polgármesterhelyettes.

* A ki férting és lábravaló-varrást vállal, jelentkezzen Oláry I. cégénél.

* Pénztárosnöt irodai gyakorlattal, aki felélen pontos munkához szokott, miselőbbi belépésre keressünk. Levélbeli ajánlatok Rigler József Ede r. t. Nagyvárád küldendők.

Rézműves Miklós és társai bűnperce.

Nyolc vádlott telt tegnap Serecs Barna tanácselnök előtt, négyre fogházörök vigyáztak, a többiek szabadláton védekezhettek. Ifjabb Rézműves Miklós és társai monstre lopási bűnperce volt ez, amelyben a bíróság tagjai voltak: Szaszbó Károly és Fábry Gusztáv bírák, jegyzők: Szentpály Zsigmond dr és Halmi Gyula dr, ügyés: dr Bolesz Allonz gróf, védők: Papp János dr, Medvigy Gábor dr, Kacsián Kálmán dr, Bary Zoltán dr. A személyn adatok megállapítása közben Friedmann Adolf vádlott erre a kérdésre:

— Hány gyermeke van?
— Négy és még három katonás.

Kiderült, hogy a három katonás unokája.

Lopás, betörés, orvosság (elhelyi a vádlottakat, amelyeket Pápmásiban, Ér közbiztonsági, Hegyközségi tanácsoknál követtek el, részint pedig a helyi orgánáknál voltak a vádlottak, akik persze tagadnak. Sok tanu és károcsit kihallgatása után a tárgyalás folytatását mára halasztották.

A nagyváradi üzletek foszlogatója.

Elfogtak egy selyemtolvajt.

A rendőrségnek régi ismerőse Fejes Anna 26 éves huszári születésű hajadon. Nagyváradról hi is van tiltva mint a vagyonbiztonságra veszélyes egyén. Vass Károly detektív tegnap meglepetéssel vette észre, hogy Fejes Anna egy hegyesen itt grasszál Nagyvárad utcáin.

Megszólította és szó szót követett, amit az lelt a vépe, hogy Annát előállította a rendőrség. Mert Fejes Annát Selyem Annának hívják meguk között a rendőrök. Ezt a nevet azért kapta, mert gyenge oldala a selyem portéka.

Üzletekbe szokott járni és vásárlás ürügye alatt mindig elfütnet egy pár méter selyem kelmét vagy más hasonló értékes holmit: csipkét, harisnyát, kezttyűt stb.

Vass detektív mindjárt sejtette, hogy ha Anna Nagyváradon, régi operációjai saínhelyén sétálgat, az csak azt jelenti, hogy „üzletet” akart, vagyis újra a boltok drágaságaira vettette szemét. A nyomozás fényesen igazolta Vass Károly szimatát, egész hosszu türeljes áram igazolja Fejes Anna újabb üzleti tevékenységét. Megállapította, hogy a megrogzított tolvajok a következő helyeken követtek el lopásokat az utóbbi napokban: Csillér Izre üzletéből 12 méter selymet, Hegedűs Árpád Rábcsoni uti kereskedéséből 5 méternyi selymet, Hejnál Izó Szent László téri boltjából 2 pár selyem harisnyát, Schlesinger Albertné Kossuth-utcai üzletéből 10 méter kartont, Komlós testvérek Zoldfa utcai boltjából pedig egy porcsilán diezórát, cukortartót és virágvázákat, a Szacsavay-utcai kenyérfabrikából pedig szalvétákat és 2 selyem kendőt lopott.

A lopásokat Bálint Dánielné társaságában követte el, akivel együtt mentek „vásárolni”.

A rendőrség mindkettőjük ellen megindította az eljárását.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

A kirlibabai frontot is feladják az oroszok.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti 26-án este: Flandriában a tüzérségi tűz némileg csökkent.

További sikereink Kelet-Galiciában arra kényszerítették az oroszokat, hogy a kirlibabai szakaszon is feladják frontjukat.

Oroszország sürgős memoranduma a háboru és a béke célokról.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: A párisi nagy antant tanácskozást 8 napra tervezik. Összesen 5 javaslat érkezett a hadi és a béke célokra vonatkozólag, közöttük az orosz munkástanács utolsó órákban beküldött javaslata, amely sürgős memorandum, de amelynek tartalmát nem közlik.

..HIREK..

A Missziótársulat Leányklubja a hó 28-án — szombaton — 11. rándulás keretében tartja rendszeres havi összejövetelét a Pöspöki-fürdőben. Indulás d. u. 2 órákor a nagyállomásról. A fogok pontos megjelenését kéri az Elnökség.

Kukacos a liszt. Tegnap behozott hozánk Hegedűs Lejosné Szőlőtelep-utca 11. szám alatti lakó családsnya mutatott a várostól kapott lisztből, amelyben kukacok homasgtek. Hat gyereke van, a a kenyér, amely ebből a lisztből készült, ross. Ajánlottuk, állapítása meg Ertler Mór dr tiszt orvosnál a körülményt a forduljon a Liszt kioszerelése végett a Közfelügyelési Hivatalhoz, a melynek segíteni kell ezen a pánazon.

Szürkeszínű tábori levelezőlapok. Gróf Serecsi Béla kereskedelmiügyi miniszter bizalmasnyit becsátott ki szürkeszínű papíron előállított tábori postai levelezőlapok forrásombahozatáról. Ezeknek a lapoknak rendelkezés sz, hogy a közönség közöttben a viszonylatokban használják, amelyekben a lapokat portómentesség illeti meg, vagyis tábori (hadit) postahivatalhoz, a működő hadsereg területén levő elfűdített helyekre, a hajóhadhoz, Dalmáciába vagy Bosznia Hercegovinába a katonai és a katonasághoz becsátott polgári egyénekhez (például özendők, pénzügyös, önkéntes betegápolók stb.) és valamely kórházba az ott állott katonai egyénekhez címzett levelezésükben. — Az addigi róssaszínű tábori postai levelezőlapok augusztus 1-étől kezdve a most említett helyekről, szervektől, illetve egyénekktől érkező levelezés céljára szolgálják és ezen kívül még ugyanezt a róssaszínű levelezőlapot használják a harcmezőn kórházba szállított sebesült és beteg katonai személyek közöttben, a működő hadsereghez tartozó azok az egyének, kik hadművelési területen működő stabil postahivataloknál feladott tábori postai levelezésükre nézve tábori postai portómentességben részesülnek, nem hadművelési területen működő katonai egyének.

Pályázat tisztak özvegyeinek és árvaínak. Folyó év július havában több katonai alapítványi hely összedett meg, melyekre főként a háboru alatt az ellenség előtti sebesülés következtében rokkanttá vált vagy elhalt IX. rangosztálynál kisebb rangban volt tisztak özvegyei és árvaí pályázhatnak. Az idevonatkozó rendelet naponta d. u. 3-tól 5-ig a cs. és kir. táborparancsnokságnál (Ór utca 5.) tekinthető.

Selmanovits Abrahamot a másodfoku bíróság is elítélte.

Megítuk, hogy a rendőri büntető bíróság Selmanovits Abrahamot, a teleplezett lisztessen pészát felhónapi elárására és 500 korona pénzbüntetésre ítélte. Selmanovits felebbezett, így az ügy a városi tanács mint másodfoku büntetőbíróság elé került. Miután a lisztessenpészát galiciei előzetes letartóztatásban maradt, a városi tanács az ügyet, melynek Szentlélek Kálmán tb. eljárás volt a referense, sorozottul tárgyalta Rimler Károly polgármester elnöklése alatt. A tárgyalás alatti a polgármester a büntetés kiszabása körüli vitát folytatott Taury László főügyésszel, végül az első foku bíróság ítéletét helybenhagyta a tanács.

Adakozás. A Katholikus Nővédő Egyesület szűnidei „Nepközi Otthona” céljára következő adományokat várja: V. Hédady Dánielné 10, Ipszrosok Mária Kongregációja 4 hadi árva ellátására 140, Dó Ignác fia Lajos feketeesküdő cég 100, Tóth János és Tarsa utóda 8 darab deszka 32:52 értékben, Menyey Lajos és Tarsa 5 desztát 19:40 értékben, Bun Lajos 6 desztát 31:32, Nuszbaum H. és Tarsa 4 desztát 18:96 értékben nagyváradí meggar kir állami fa székfűtő iskolára 19:50, Székely M helyi Városházából 35 korona. Mindenesen adományokat hálással köszöni a Kath. Nővédő Egyesület.

A városi üzletben füge kapható. Tudatom a város közönségével, hogy a Szent László téri városi fűszerüzletben füge kapható mintegy 6 koronáért vásárolható. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

Nyulak eladó. Iklód pusztán. Telefon-szám 495.

Kérelem. Azon leányok, akik 25 év d. u. 4—5 óra között a Fehérfürdő uszodája 56 számú kabinja előtt tartózkodtak, kéretnek, hogy a kabinkban maradt arany karperces női órárt ha valakit tudnak, szives ködjenek azt Várady helyettes állomásifőnökkel Nagyvárad állomás, közölni.

Több darab föld a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Bémer tér.

Rézkénport mintegy 15 kg. 4 megvételre ajánlok. Csak a kiadóban.

Ujságkihordónöket felvesz a Tisztántúl kiadóhivatala.

Eladó Bethlen és Kaszárnya utca sarkán egy italmóréssal ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

URANIA mozgó-színház

Pénteken
A két jóbarát
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó-színház

Pénteken
A hold tündére
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

TANÜGY

A fiumei Kivitei Akadémia.

A fiumei m. kir. Kivitei Akadémia, amelyet a magyar kormány nemzetközi kereskedelmünk fejlesztésére érdekében alapított, most fejeste be ötödik tanácsát. Ez alkalommal a főiskola mellé rendelt tanulmányi tanács a kir. kormányzó elnöklésével melyreható reform-intézkedéseket hozott javaslatba.

Ez a gyakorlati kereskedelem szolgáltatásában élő főiskola, már alapításakor, azt az irányelvet tűzte ki működésére számára, hogy a mindenkori gazdasági viszonyok változásaihoz alkalmazkodni fog s azt az elv: esztal újra kidombrította. Figyelembe véve a háború után várható nagy kereskedelmi fellendülést és a gazdasági eltolódásokat, elhatározta, hogy a jövő tanévétől kezdve a tanulmányi rendbe felvevén az eddig tanított nyugati nyelveken kívül még a görög, török és bolgár nyelveket is. Fiumának, hazánk közgazdasági életében a jövőben előreláthatólag az eddignél nagyobb szerep fog jutni és feltételezhető, hogy hazánk egyetlen tengeri kikötővárosának főköltségén képzett fiatal kereskedő generáció kiválóan fog bevénytöbbletet a gazdasági élet jövőendő versengésében.

A jövő tanév szeptember elsőjével veszi kezdetét a a korlátozott számúban felvehető hallgatók részére tekintélyes számban ösztöndíjak állanak rendelkezésre.

Pályázat szegedi konviktusokba.

A gyermamosi magyaryelvű tanítási egyesület Szegeden két fiunevű intézetet tart fenn és pedig a Szentháromság utca 9 szám alatt Rómer Péter áll. főgimn. hittanár igazgatása alatt és a Kossuth utca 25. sz. alatt dr. Lippay György. áll. főgimn. rendes tanár vezetése alatt. Azon szülők vagy gyámok, kik fiaikat ez intézetek valamelyikébe felvételre ösztöndíjjal, ebből számdékukat augusztus 15-ig jelentésk be a két igazgatóság bármelyikénél irásban. E kérvényhez mellékelendő a már a számadékban eszközleendő iskolai beiratás céljára is szükséges okmányok, u. az. keresztlevele, iskolai bizonyítvány és oltási vagy nyelvtanulási bizonyítvány. Az ellátási díj mindkét intézetben egyformán évi 1000 (ezer) korona és ezenfelül 50 korona mint felvételi díj szerepel. A fizetési díjak fejében a növendékek részére lakás, élelmiszer, mosás, fűtés, világítás és tanári felügyelet jár. A ruházat, tandíj és egyéb iskolai kiadások külön terhelik a szülőket. A növendékek egyenruhát kötelesek hordani. Az intézet célja az idegenajku tanulók megmagyarosítása lévén, úgy a magyar nyelv, mint a magyar szellem nevelése tekintetéből is a tárgyalási nyelv a magyar. Mindkét intézet felvételre a főfelügyeletet a tankertületi kir. főigazgatóság, egészségügyi tekintetben pedig Szeged városi kir. városi főorvosa gyakorolja. Prospektussal az igazgatóságok bármelyike az érdeklődőknek szolgálnak.

IRODALOM

A Vasárnapi Ujság július 22-iki legújabb számában képeket közöl a budapesti új telefon-központiról, a tróadorokospár meggyilkolás helyén emelt szarajevói emlékműről, melyet a múlt napokban avattak fel, a gyilkosság harmadik évfordulója alkalmával. Közli s szám az új állami titkárok és Budapest új főkapitányának arcképeit és aktuális hazaféri képeket szetről a helyekről, melyekről a közelmúlt napokban nagy kiadások folytak: Halászlőről és a Magyarországról Baranowski rajnai utca, Kálvária téren a Gyula eredeti regényeinek és egy fordított regénynek közlése mellett foglalkozik a német birodalmi kancellár változásával, az új telefon központtal s társait közül Széllősi Zsigmondot, költésényt Lenksí Heszariót, sőt A Vasárnapi Ujság előfizetői ára negyedévre hat koronára. Megvándorlhat a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyszem utca 4. sz.)

Az **Élet** szépirodalmi képeket havi folyóirat (szerkesztő: Ador József) legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg: Új páspokról. s. j. — Könyvpar. Kl. — Búcsúaközlőknél való. (Költésény.) Beres Ferenc. — Dávid, a szőlőművelő. (Elbeszélés.) Nagy Márta. — Tavassz hó. (Regény.) Pokorny Marcell. — Kétség megváltása. (Elbeszélés.) Zsidós László. — Atk az életlől félnek. (Regény.) Irta Henry Bordeaux; fordította Kálmán György. — Kultúra. — Hérol hérol. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot megelőző ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15-3. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mafelirányssámat készséggel küld a kiadóhivatal.

Az **Egri Népkönyvtár** két új füzetét ajánljuk olvasóink meleg érdeklődésébe. Arany tanácsok a földművelésnek az egyik füzet címe és valóban aranyat érő gyakorlati tanácsokat tartalmaz az a rajzokkal előkészített olvasmány mindazok számára, kik a földművelés nemcsak munkájában töltik életük idejét. Nem hiába tanult gazda, Vay szaga Dávid, az egri érségi uradalom főintézője írta ezt az ügyes kis füzetet, de nem sok hasznos iránymutatás és merítés a Vay szaga érdekes mondanivalójából. Függetlenül még néhány gyönyörű képet is talál az olvasó ebben a füzetében: vasárnapra, vetés utána, aratáskor és más alkalmakra, amely inkább bizonyára hamarosan közzéve fogják tenni gazdálkodó népünknek ezt az ügyes kis kézikönyvet.

A másik füzet meg azok keserves sorából tartalmas megható szép történetet, akik elleneséges ország keserű kenyerén tengődve élnek a hadifogság szomorú életét.

Folyó magyarok csillagai a címe ennek a füzetnek, amelyben a szerző, Bánhegyi Béla, iges jói találta el az egymás után messze távolból epedő szívvel hangát és meggyújtó hatással festi e meggyötört szívvel érzelmű hullámzásait. Azért a hadifogyók után aggódóknak valóban értékes jótétemény ez a kölcabba is érdekes folyásu elbeszélés.

Mindkét füzetről, amelyek templomi könyvtárakban való árusításra kiválóan alkalmasak, azt írja az egri érségi ur ajánló körlevelében: „kivánatos, hogy csak az időszaki és hasznos olvasmányok mielőtt sebb körben terjedjenek el.” Egyenként 30 fillér a füzetek ára. Megrendeléstök Egerben az érségi Hozamú nyomdába, tömegesebb rendelés esetén 20 százalékos árkedvezményrel.

VIGADÓ mozgó-színház

Szombat, vasárnap
Uj műsor.

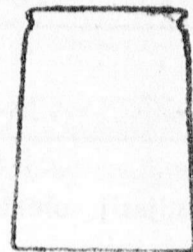
Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

NYILTER.

HETI ÁRJEGYZÉK:

II. 3/10

VI. 1

Befőttes és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban. Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . —26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . —22
- Sörspohár finom csiszolt üvegből . . . —30
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . 2—
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 3—
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből 2—
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . 3—
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből 3—
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből 5—
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . 5—
- Borokészlet színes finom aranyozással . 4—
- Sörökészlet színes finom aranyozással . 4—
- Likörökészlet színes finom aranyozással 4—
- Tésztákészlet finom majolika színezéssel 5—
- Kávékészlet színes finom aranyozással 10—
- Teáskészlet színes finom aranyozással . 10—
- Mocakészlet színes finom aranyozással 10—
- Mosókészlet színes finom diszítéssel . 12—
- Ebédőkészlet színes finom aranyozással 40—

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Répkeretezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés. Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: DR. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

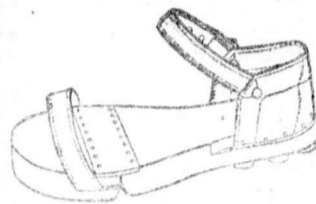
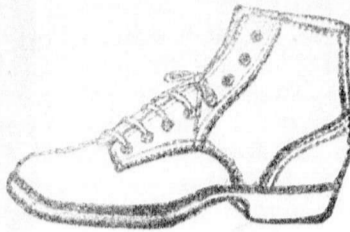
Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
Lóbox-éstehenbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4-—,	4-10,	4-40,	4-90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5-—,	5-50,	6-—,	6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Szálkai kertgazdaságunkban Rulikovszky temető mellett minden délután 2-6 óra között eladunk kis és nagy mennyiségben:

paradicsom 1 kg.	2-40 K
hüvelyes bab 1 kg.	2-40 "
uborka 1 db.	10-20 fill.
" 1 kg.	1-— "
nyárikáposzta 1 db.	—80 "
" 1 kg.	1-60 "

100 koronán felüli vételt házhoz küldünk.

Telefon délelőtti 9-12 óra közt helybeli 27 szám.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű énekesnő

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szilágyi színház nő-énekesnőinek egyedüli énekesnője. Tisztításokat és átallatásokat elvállalunk. Fűzők műtét után a legövidebb idő alatt elkészítetnek.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádógos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

TÜZIFA

Waggon tételben, méter számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14-55.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszobáru nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszátanítás, uszafürdő, horokláma. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanulóknak
leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánsként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nél

Kolozsvári-utca 62.